

FILMHANDLEDNING

The Boy in the Dress

Handling

Dennis känner sig annorlunda – han är en vanlig kille som bor i ett vanligt hus på en vanlig gata. Han spelar fotboll med sina kompisar och bor med sin pappa och bror, men han är frustrerad över den tråkiga grå värld han lever i – en värld som aldrig riktigt varit densamma sedan hans mamma lämnade dem.

Men ibland sker förändringar på de mest oväntade ställena. I Rajs kiosk kallar modemagasinen på Dennis – kan det verkligen vara så att Kate Moss berättar för honom att det är okej för killar att gilla Vogue? Med hjälp av Lisa, den coolaste tjejen i skolan, utmanar Dennis ödet och skapar sig en helt ny personlighet. Men kan pojkar bära klänning? Och vad kommer rektorn, hans pappa och hans vänner i fotbollslaget tycka, om de får reda på det?

Filmen är baserad på en bok med samma namn av den engelska författaren David Walliams. På svenska heter boken "Dennis hemlighet" och kom ut 2013.

Undervisningen ska behandla följande centrala innehåll:

Svenska Åk 4-6

- Berättande texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad med parallellhandling och tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.
- Några skönlitterärt betydelsefulla barn- och ungdomsboksförfattare och deras verk.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, t. ex. tv-program. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag.

Svenska Åk 7-9

- Språkliga drag, uppbyggnad och berättarperspektiv i skönlitteratur för ungdomar och vuxna. Parallellhandling, tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar, inre och yttre dialoger.
- Några skönlitterärt betydelsefulla ungdoms- och vuxenboksförfattare från Sverige, Norden och övriga världen och deras verk, samt de historiska och kulturella sammanhang som verken har tillkommit i.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, och deras språkliga och dramaturgiska komponenter. Hur uttrycket kan samspela med varandra, t. ex. i tv-serier.

Samhällskunskap Åk 4-6

- Familjen och olika samlevnadsformer. Sexualitet, könsroller och jämställdhet.
- Sociala skyddsnät för barn i olika livssituationer, i skolan och i samhället. Sverige och i omvärlden.

Samhällskunskap Åk 7-9

- Ungdomars identiteter, livsstilar och välbefinnande och hur detta påverkas, t. ex. av socioekonomisk bakgrund, kön och sexuell läggning.

Engelska Åk 4-6

- Filmer och dramatiserade berättelser för barn och unga.

FILMFAKTA

ÄMNE: Svenska, Samhällskunskap, Engelska

ÅLDER: Från 10 år (M, H)

SPELTID: 61 min

TAL: Engelska

TEXT: Svenska

REGI: Matt Lipsey

PRODUKTIONSÅR: 2014

PRODUKTIONS LAND: Storbritannien

ARTIKELNR: ETS5061

FILMHANDLEDNING

The Boy in the Dress

FAKTARUTA

KJOL och KLÄNNING I HISTORIEN

För 100 år sedan var alla barn, både pojkar och flickor, klädda i klänningsliknande **koltar**. Fram till 1500-1600-talet bar både män och kvinnor klänningsliknande klädnader. Under antiken bar romarna **tunika** och grekerna **chiton**. Och i Sverige under både vikingatiden och medeltiden använde kvinnor och män **kjortel**, en klädnad väldigt lik tunikan. På 1500-talet kom **plunderhosorna**, och trots att det var en byxa var de gjorda med så mycket tyg att det såg ut som en stor ballongkjol.

KJOL och KLÄNNING I NUTID

Det västerländska modet säger nu att män inte ska bära klänning. Trots att klänningen funnits under otroligt lång tid även i männens garderob är det något vi reagerar på och lägger värderingar om. Det finns dock vissa klädesplagg som smugit sig in från andra delar av världen.

KAFTAN

Kaftan är ett klädesplagg i form av en långrock med vida ärmar, troligen av österländskt ursprung med urgammal kulturhistoria. I Sverige är kaftan ett äldre namn på en prästrock.

SARONG

Sarongen är ursprungligen ett klädesplagg från Malaysia, använt av båda könen och bestående av ett långt och brett tygstycke som viras runt kroppen i höfthöjd.

KILT

En vid, veckad kjol som hör till den skotska nationaldräkten för män, höglandsdräkten. Den kompletteras med en plaid, ett löst tyg, draperat över och fasthållet med brosch på vänster axel. Båda är av rutigt ylletyg. Den används både i dagligbruk och inom armén i Skottland.

Källa: NE

Innan ni startar en diskussion kring filmen är det viktigt att läraren/ledaren går igenom handledningen och tänker på hur man ska hantera diskussionen och svaren.

DISKUSSIONSFRÅGOR

Att vara annorlunda

I början av filmen säger Dennis att han känner sig annorlunda.

- Hur är folk annorlunda? Är det något bra eller dåligt?
- Varför känner sig Dennis annorlunda?
- På vilket sätt är Lisa och Darvesh annorlunda?
- Vad tycker Dennis om Lisa?
- Varför tror ni att Lisa är så populär?

När eleverna på skolan får reda på att Dennis är utklädd till tjej skrattar de åt honom.

- Hur tror du att Dennis känner sig då?
- Vad fanns det för regel om kläder på Dennis skola?
- ”Jag tycker inte det ska finnas regler. Jag tycker att alla ska få klä sig precis som de vill”, säger Lisa i filmen.
- Vad tycker du?
- Finns det fördelar med skoluniform? Finns det nackdelar?
- Varför tror du att alla stirrar när Dennis kom till skolan utklädd till Denise?
- Vad bär Darvesh som får honom att sticka ut?
- Darvesh är sikh. Vad är sikhism för något?
- Vad tycker Darvesh om att vara annorlunda?
- Vad svarar Darvesh när Dennis frågar om det känns konstigt att vara den enda som har turban?
- Finns det personer i din skola som bär kläder som hör till deras religion eller kultur?
- Hur ger fotbollslaget Dennis sitt stöd?
- Är det någon i motståndarlaget eller publiken som skrattar åt dem när de har på sig klänningar? Hur reagerar motståndarlaget?
- Vad händer egentligen när alla killarna i laget sätter på sig klänningar? Är Dennis forfarande annorlunda?
- Tycker du om att klä ut dig? När klädde du ut dig senast? Till vad?

Vänskap

- Kan du beskriva hur Darvesh är som vän?
- På vilka sätt är Darvesh en bra vän?
- Vad är en bra vän? Hur ska en bra vän vara?

FILMHANDLEDNING

The Boy in the Dress

Familj, ledsamhet och tröst

- Vilka bor Dennis med?
- Hur ser förhållandet ut mellan Dennis och hans pappa? Och mellan Dennis och hans bror John?
- Vad händer med Dennis mamma och alla foton på henne?
- Hur påverkar mamman och pappans skilsmässa Dennis vardag? Kan du ge några exempel?
- Varför vill inte pappan ha några saker som påminner om mamman i huset?

Dennis skäller ut pappan och säger att att han tror att pappan väljer att vara olycklig.

- Vad menar Dennis med det?
- Är det lätt att bara bestämma sig för att må bra och vara glad när man är ledsen?

När Dennis pappa är ledsen har han svårt att ta sig för saker som att engagera sig i sina söner eller julen.

- Vad tror du skulle ha kunnat hjälpa Dennis pappa att må bättre? Hur kan man hjälpa någon som är ledsen?

- Hur mår Dennis?
- Varför vill Dennis fly in i en magisk värld?
- Var är Dennis magiska värld?
- Hur låter filmen oss förstå hur Dennis känner sig när han tittar i tidningen Vogue?
- Får Dennis tröst av sin pappa när han är ledsen?
- Varför tror du att Dennis pappa har svårt att visa känslor och ge tröst?

Identitet och könsnormer

- Vad säger Dennis till Raj om att han köper en Vogue-tidning? Varför tror ni?
- Vad är en norm?
- Vad är en könsroll?
- Hur skulle du beskriva den manliga respektive kvinnliga könsrollen? Vilka förväntningar finns? Vilka egenskaper förväntas, vilka fritidssysselsättningar och intressen?
- Vilka likheter finns det mellan könen?
- Vilka olikheter finns det mellan könen?
- Vem är Dennis? Kan du beskriva honom? Vad är det som identifierar honom?
- Passar Dennis in i könsnormen?
- På vilka sätt passar Dennis in i den manliga könsrollen?
- På vilka sätt passar han inte in?

- Om man redan har bestämt vad en tjej och kille ska vara, vad händer om man inte passar in i den beskrivningen? Hur känner man sig då? Hur kände sig Dennis?
- Hur blir en kille som bryter mot könsnormen bemött?
- Hur blir en tjej som bryter könsnormen bemött?
- Värderas tjejer och killar olika, i så fall, på vilket sätt?
- Tror du att de val man gör påverkas av könsnormerna? Alltså normen för hur man förväntas vara som kille eller tjej. Fundera och diskutera.

”Jag som har uppfostrat er till att bli män! Är detta tacken? Jag har misslyckats.” Så säger pappan när han fått reda på att Dennis har haft klänning i skolan.

- Varför blir Dennis pappa så arg?
- Varför är det inte accepterat att killar använder klänning?
- En flicka kan kallas pojkflicka, hur är hon då? Vad skulle du säga att hon har för egenskaper och intressen?
- Har du hört någon som kallats flickpojke? Hur skulle du beskriva en flickpojke, hur är man som pojke då?
- Vad lägger man för betydelse i ordet flickpojke? Är det något bra att vara flickpojke eller något dåligt? Diskutera!

FILMHANDLEDNING

The Boy in the Dress

- Rita upp två kolumner på tavlan. Skriv "tjej" i den ena, "kille" i den andra. Låt sedan eleverna placera egenskaperna nedan i de kolumner där de passar in. Är egenskaperna mer en killes eller en tjejs eller bådas?

Hjälpsam	Glittrig	Ledsen	Tyst
Sportig	Långt hår	Högljudd	Mjuk
Hästig	Omtänksam	Långsam	Söt
Rolig	Modig	Kaxig	Snäll
Skvallrig	Sminkad	Kramig	Stark
Känslig	Svag	Cool	Snabb
Duktig	Kort hår	Bråkig	Hård
Plugghäst	Känslosam	Äventyrlig	Teknisk

- Vilka egenskaper anses vara kvinnliga och vilka anses vara manliga? Gör en markering vid de kvinnliga.
- Varför anses vissa ord vara mer "tjejiga" och vissa mer "killiga"? Har orden en positiv eller negativ klang?
- Vilket kön får minst ord? Vad tror du det beror det på?
- Är det typiskt kvinnliga eller manliga egenskaper som saknas? Vad tror du det beror på?
- Med detta som bakgrund, diskutera effekter och konsekvenser av, för- och nackdelar med att tillskriva kön egenskaper.

FAKTARUTA

JÄMSTÄLLDHET

Jämställdhet innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla väsentliga områden i livet.

STEREOTYP

En förenklad, ofta allmänt omfattad föreställning om utmärkande egenskaper hos alla som tillhör en viss grupp, t.ex. nation, ras, religion eller kön. Stereotypen påverkar ofta den bild man skapar sig av en individ ur en viss grupp utan att man närmare prövar om den är korrekt.

KÖNSROLL

Könsroll är en sammanfattande term för socialt och kulturellt betingade skillnader mellan könen vad avser beteende, värderingar, normer, föreställningar, resurser, makt och prestige.

FÖRDOM

En fördom är en negativ inställning mot individer och företeelser vilken bygger på vissa lätt identifierbara egenskaper hos dessa utan att annan tillgänglig information blir beaktad.

MÅNGFALD

Mångfald används för att beskriva en variation av olika egenskaper hos individerna i en social grupp.

NORM

Det "normala" eller godtagna beteendet i t. ex. en social grupp.

IDENTITET

Självbild, medvetenhet om sig själv som en unik individ.

Källa: NE

- Vad är jämställdhet?
- Behandlas killar och tjejer på samma sätt? I skolan? Hemma? På träningen?
- Hur behandlar tjejerna killarna och tvärt om? Uppträder man olika mot sina tjej- respektive killkompisar?
- Förklara ordet stereotyp!
- Vad är det för skillnad mellan stereotyp och könsroll?
- Hur skulle det kunna anses coolt att en kille bär klänning? Diskutera hur vi kan ändra på våra uppfattningar och fördomar om ämnet.

Man kan uttrycka sig otroligt mycket genom kläder, vem man är och vad man gillar.

- Kan du ge exempel på klädstilar som vill uttrycka något eller visa på en gemenskap? Exempelvis en musikstil eller en kultur?

FILMHANDLEDNING

The Boy in the Dress

FAKTARUTA

LITTERÄRA TEKNIKER

STILFIGURER

Stilfigurer eller retoriska figurer är språkliga redskap för att skapa stilistiska effekter. Stilfigurer används såväl i dagligt tal som i nästan alla former av skriven text.

ANAFOR

Anaforen är en upprepning av samma ord i början av flera satser.

IRONI

Ironi är att säga motsatsen till vad man verkligen menar men med avsikten att åhörare eller läsare ska förstå detta.

ANTIKLIMAX

Att efter stora förväntningar ge en kraftlös upplösning.

ALLITERATION

Alliteration innebär att ett par betonade ord i en fras börjar antingen på samma konsonant eller vokal.

LIKELSE

Liknelsen är ett bildspråk där ett begrepp klargörs med ett annat. Liknelsen skiljer sig från metaforen genom att det klart utsägs vad något liknar eller är som. Som hal som en ål eller lika som bär.

METAFOR

Metafor är ett bildligt uttryckssätt där likheter eller inre överensstämmelser motiverar att en företeelse byts ut mot någon annan.

HYPERBOL

Medveten överdrift, t. ex.: "Jag har sagt till dig tusen gånger att inte överdriva!".

SINNESANALOGI

Sinnesanalogi är beskrivning av visst sinnesintryck med ord från ett annat sinnesområde. En kall färg, där kall är ett känselintryck och färg är ett synintryck; ett skrikigt mönster där skrikig är ett hörselintryck och mönster synintryck.

BESJÄLNING

Besjälning är när naturen eller döda ting får liv. Exempel på besjälning är "Tekannen skrattade.", "Vinden viskade."

SYMBOL

En symbol är en sinnebild (en konkret bild) för något abstrakt begrepp. Det är tecken som representerar något. Vigselringen representerar t. ex. äktenskapet.

Källa: NE

Berättarteknik och svenska språket

"Jag bor i ett vanligt hus på en vanlig gata i en vanlig stad." I början av filmen säger Dennis ordet vanlig upprepade gånger i flera meningar i följd. Denna teknik kallas anafor.

- Varför tror du att filmen använder denna teknik, att upprepa ordet "vanlig"?
- Hur använder Dennis ordet "vanlig"? Är det på ett bra sätt eller dåligt?
- Vad tror du att Dennis menar när han säger vanlig? Vad lägger han in för definition av ordet?

En annan teknik inom stilfigurer kallas ironi.

- Vad betyder ordet ironi?
- Hur kan man använda ordet ironi när det kommer till rektorns hemlighet?
- Vem var Jeanne d'Arc?
- Hur är fransklärarinnan Miss Windsors förslag om att Dennis ska spela Jeanne d'Arc ironiskt?

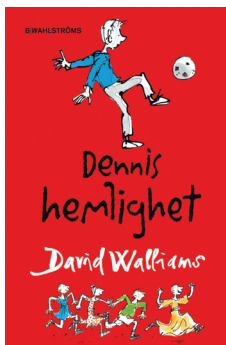
Film & Bok

Om eleverna ska jämföra bok och film är det en god idé att läsa boken först. Det kan vara svårt att motivera till läsning efter att eleverna har sett filmen. Väljer ni att enbart se filmen kan vissa frågeställningar nedan ändå vara av värde.

- Rita en bild av något i historien efter att du läst boken. Något som du reagerat på eller som du gillade. Gör detsamma efter att du sett filmen.
- Jämför bilderna. Varför valde du att rita just de bilderna?
- Vad tyckte du var den största skillnaden mellan bok och film?
- Var det någon del i boken som inte var med i filmen som du tyckte skulle varit med? Varför?
- Hur började boken? Hur började filmen?
- Finns det någon detalj i bokens slutscen som också finns med i början? I filmen?

FILMHANDLEDNING

The Boy in the Dress

- Hur skiljer sig personerna i boken från personerna i filmen?
- Vad är lika med personerna i boken och filmen?
- Är alla karaktärer med i både bok och film? Vilka saknas och varför tror du?
- Vem tycker du är den drivande karaktären i boken? Varför? Är det samma karaktär som är drivande i filmen?
- Varför tror du att regissören valde att karaktärerna i filmen skulle se ut som de gjorde?
- Finns det någon eller några personer i boken som du tycker är stereotypa? Vilka?
- Vad skiljer bokens och filmens miljöer åt?
- Berättar miljön något som inte sägs uttryckligt i boken/filmen?
- Vilken känsla tycker du att boken förmedlar?
- Vilken känsla kände du när filmen var slut?

Både författare och regissörer använder sig av vissa tekniker för att få läsaren eller publiken att förstå saker utan att behöva säga dem rakt ut. Till exempel symboler eller metaforer.

- Används symboler eller metaforer i boken? I filmen?
- Används samma litterära tekniker i boken som i filmen?
- Vilka andra tekniker används och hur används dem?
Se faktaruta ovan med stilfigurer.

UPPGIFTER

Vem är du?

Låt eleverna skriva en egen berättelse om dem själva. Vad är deras identitet. Vad identifierar dem? Försök att få in olika typer av stilfigurer i texten, som till exempel anaforer, alliterationer, liknelser och metaforer.

Utklädningsdag!

Låt alla elever ha klänning på sig för en dag. Involvera fler klasser och ha en fotbollsturnering.

Eller låt tjejerna klä ut sig till killar och killar till tjejer och lev en dag som det andra könet. Byt aktiviteter, rörelser, beteenden i klassrummet. Bryt könsrollerna!

Omvända roller

Låt eleverna skriva en berättelse där könsrollerna är omvända. Låt tjejen i berättelsen ha stereotypa manliga egenskaper och killen ha stereotypa kvinnliga. Tänk tvärtemot stereotypen!

Riktade tv-reklamer och tidningar

Titta på reklam på tv eller i tidningar. Riktat sig reklamen eller tidningarna till båda könen eller till enbart killar eller tjejer? Hur skiljer sig reklamen/tidningarna som riktar sig mot killar mot den som riktar sig mot tjejer? Är tjejer och killar på ett annat sätt i media än i verkligheten? Spelar det någon roll? Diskutera!

Män i klänning

Hur har klädmotet sett ut förr i tiden? Eller i andra kulturer? Kan ni hitta exempel på eror eller kulturer där männen bar kjol eller klänning?

GRUPPUPPGIFTER

Stereotyper och könsroller i media

Låt eleverna i grupp samla in bilder från tidsskrifter och tidningar som visar på beteenden eller attityder som antingen understryker eller bryter ner könsstereotyper. Finns det kända personer som utmärker sig i sin klädstil och som utmanar könsrollerna?

Gör en lista på de tv-serier som eleverna tittar på. Diskutera! Hur skildras tjejer och killar i serien? Cementerar serien könsrollerna eller utmanar den dem? Vad skulle hända om tjejerna och killarna bytte plats i serien?

Omvända roller - dramatisering

Gör en dramatisering av klassisk saga där ni vänder på könsrollerna.

Gör en dramatisering där tjejerna får spela killar och killarna får spela tjejer. Hur är det att spela det motsatta könet? Hur är det att se tjejer spela killar och tvärtom? Var spelet realistiskt, fanns det någon verklighetsanknytning?